SZÉCHENYI EGYETEM
UNIVERSITY OF GYŐR

Közösségi közlekedés és a mesterséges intelligencia

prof.dr. Horváth Balázs
Széchenyi István Egyetem, Közlekedési Tanszék

Közösségi közlekedés

- „A közösségi közlekedés (vagy tömegközlekedés) olyan szállítási rendszer, ahol az utasok nem saját járműveikkel utaznak, hanem közös, nyilvánosan elérhető közlekedési eszközöket vesznek igénybe…”

- 2012. évi XLI. Törvény a személyszállítási szolgáltatásokról
  - Az állam által biztosított személyszállítás egyike a legfontosabb közszolgáltatásoknak,…
  - Közforgalmú személyszállítási szolgáltatás: az a személyszállítási szolgáltatás, amelyet – a közzétett feltételek alkalmazásával, díj ellenében – bárki igénybe vehet
  - Menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatás: személyek szállítására meghatározott rendszerességgel, meghatározott útvonalon…

SZÉCHENYI EGYETEM
UNIVERSITY OF GYŐR
ÉPÍTÉSZ-, ÉPÍTŐ- ÉS KÖZLEKEDÉSMÉRNÖKI KAR

~~Közösségi közlekedés~~
Közforgalmú közlekedés

- „A közösségi közlekedés (vagy tömegközlekedés) olyan szállítási rendszer, ahol az utasok nem saját járműveikkel utaznak, hanem közös, nyilvánosan elérhető közlekedési eszközöket vesznek igénybe…”

- 2012. évi XLI. Törvény a személyszállítási szolgáltatásokról
  - Az állam által biztosított személyszállítás egyike a legfontosabb közszolgáltatásoknak,…
  - Közforgalmú személyszállítási szolgáltatás: az a személyszállítási szolgáltatás, amelyet – a közzétett feltételek alkalmazásával, díj ellenében – bárki igénybe vehet
  - Menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatás: személyek szállítására meghatározott rendszerességgel, meghatározott útvonalon…

Mesterséges intelligencia

forrás: www.imdb.com

Mesterséges intelligencia

- Gemini: „A mesterséges intelligencia (MI) olyan gépi, szoftver alapú rendszerek gyűjtőfogalma, amelyek képesek az **emberi intelligenciához hasonló képességeket mutatni**, mint az érvelés, tanulás, tervezés, problémamegoldás és a környezethez való alkalmazkodás”
- ChatGPT: „A mesterséges intelligencia (MI) olyan számítógépes rendszerek és algoritmusok összessége, amelyek képesek olyan feladatokat elvégezni, amelyekhez általában emberi intelligencia szükséges. Ilyenek például a tanulás, problémamegoldás, nyelvfeldolgozás, vizuális felismerés és döntéshozatal. Az MI célja, hogy gépek **értelmes, adaptív és önálló viselkedést mutassanak**.”

Mesterséges intelligencia

Típus	Leírás	Példa
Szabályalapú MI	Előre meghatározott szabályok alapján működik	Szakértői rendszerek
Gépi tanulás (Machine Learning)	Adatokból tanul, mintákat fedez fel	Ajánlórendszerek, spam szűrők
Mélytanulás (Deep Learning)	Többrétegű neurális hálókon alapul	Arcfelismerés, önvezető autók
Természetes nyelvfeldolgozás (NLP)	Emberi nyelvet ért és generál	ChatGPT, fordítóprogramok
Robotika	Fizikai környezetben működő intelligens rendszerek	Ipari robotkarok, robotporszívók

forrás: www.chatgpt.com

Mesterséges intelligencia

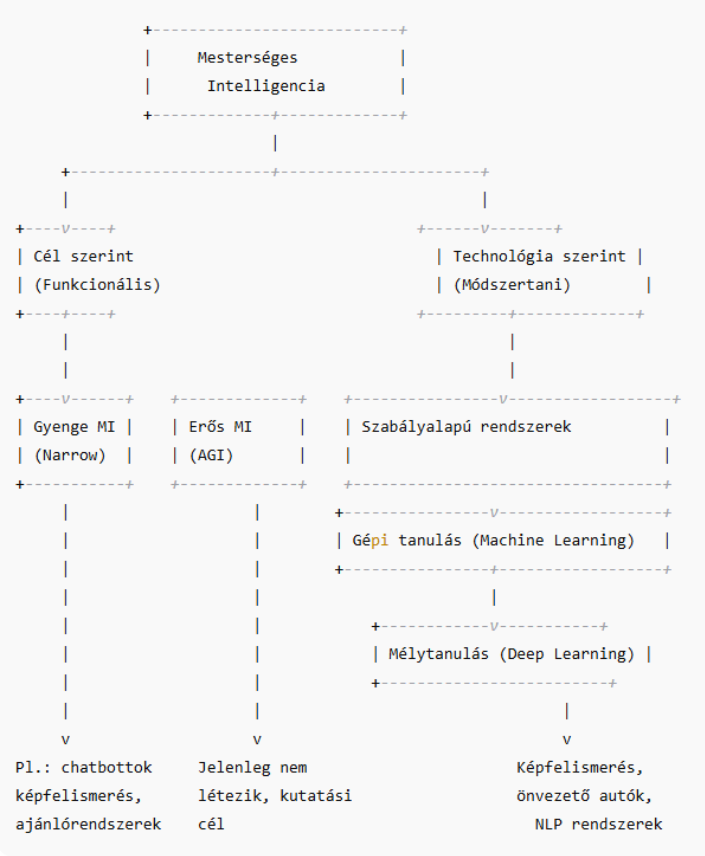

forrás: www.chatgpt.com

Mesterséges intelligencia

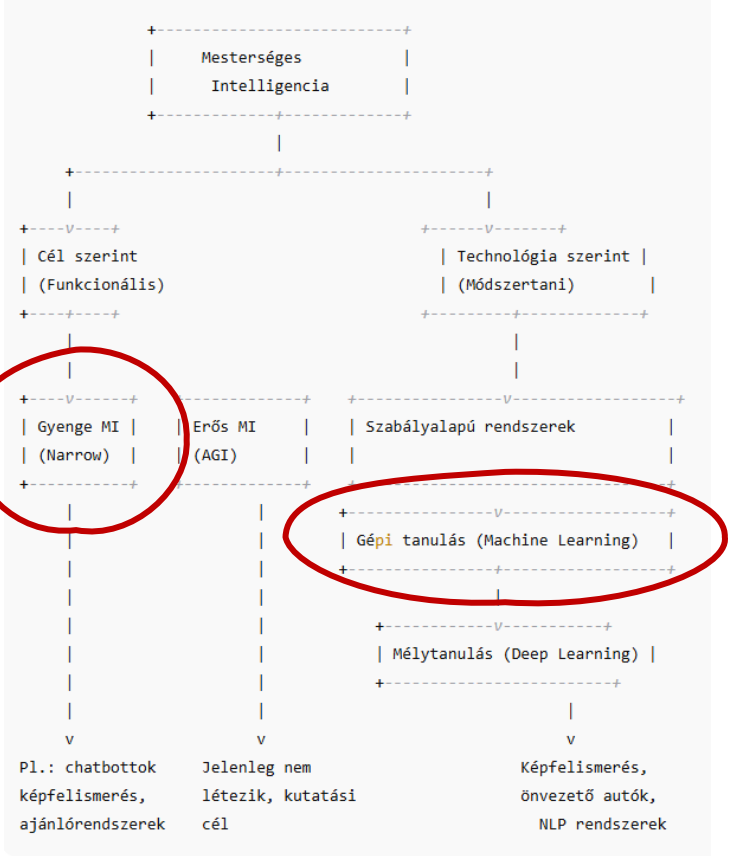

forrás: www.chatgpt.com

Mesterséges intelligencia lehetőségei a közösségi közlekedésben

- Útvonal- és menetrend(optimalizáció) tervezés
  - Valósidejű utasszámlálás
  - Utasáramlatok előrebecslése
- Operatív tervezés és beavatkozás (digital twin)
  - Másodrész, többletjárat…
  - Operatív indítás
  - Operatív járműkiosztás (forda, vezénylés)
  - Töltésoptimalizáció
- Önvezetés, vezetéstámogató rendszerek
  - Vezetéstámogatás (vészfék…)
  - Önvezető vasút, autóbusz
- Valósidejű utastájékoztatás
  - Valósidejű késés, sietés
  - Személyre szabott utazástervezés
- Prediktív karbantartás
  - Leromlás előrejelzése
  - Alkatrész és jármű monitoring
- Városi mobilitás
  - Integrált szolgáltatások (közlekedésen belül)
  - Városi integráció (közlekedésen kívül is)

forrás: www.bkk.hu

forrás: www.ait.ac.at

Mesterséges intelligencia lehetőségei a közösségi közlekedésben

- Tömeges adatgyűjtés
  - Utas
  - Üzem
  - Egyéb
- Adatfeldolgozás (bigdata)
  - Mintázatok keresése
  - Összefüggések
- Döntéstámogatás
  - Utas
  - Üzem

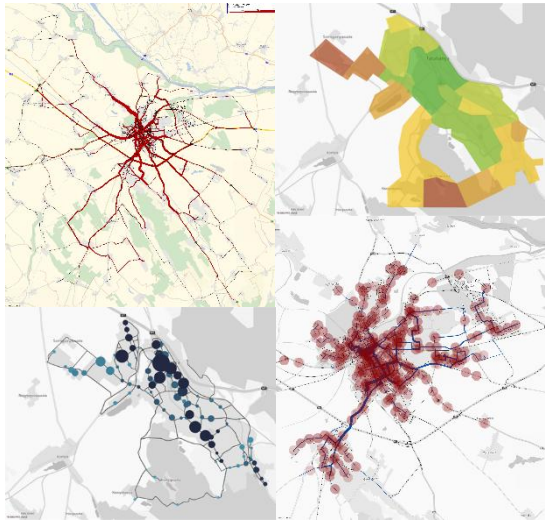

Mesterséges intelligencia lehetőségei a közösségi közlekedésben

- Tömeges adatgyűjtés
  - Utas
  - Üzem
  - Egyéb
- Adatfeldolgozás (bigdata)
  - Mintázatok keresése
  - Összefüggések
- Döntéstámogatás
  - Utas
  - Üzem

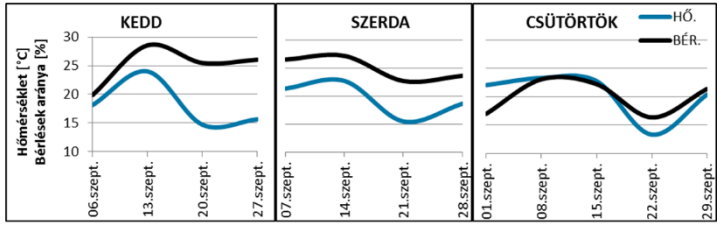

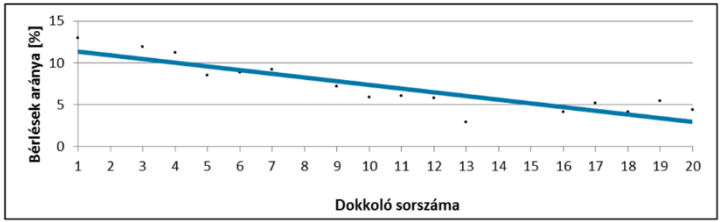

„A közlekedés lehetőségeinek feltárása a közlekedési szakemberek feladata, de a döntéshozók felelőssége, hogy ezek alapján megteremtsék a működési feltételeket.”

Brendan Finn

- Széchenyi István Egyetem
  Építész-, Építő- és Közlekedésmérnöki Kar
  Közlekedési Tanszék

- prof.dr. Horváth Balázs
  - 96/503-494
  - hbalazs@sze.hu